

Лоран Гунел - „Денят, в който се научих да живея“

Да изскубнеш злото от корен.

Докато машинално прокарваше самообръсначката по страните си, от прозореца на банята на малката розова къщичка, която преди около три месеца беше наел на една приятна уличка в Сан Франсиско, Джонатан наблюдаваше неумолимото настъпление на детелината, която безмилостно завладяваше моравата. Прегоряла и пожълтяла от жаркото юлско слънце, тревата беше готова да се предаде. Явно клопиралидът не вършеше работа. В началото на месеца я напръска обилно, отиде цял бидон, но очевидно нямаше резултат. Да се изскубне стръкче по стръкче, в това е спасението, каза си Джонатан и продължи да загладва брадичката си с жужащата електрическа самообръсначка. Той държеше възможно най-добре да поддържа градината: с изложение пълен юг отзад, зад къщата, тя служеше за игрална площадка на дъщеря му Клое, когато я вземаше, тоест два пъти месечно.

Все още разхождайки самообръсначката по лицето си, Джонатан прегледа пощата на смартфона си. Поръчки от клиенти, една рекламация, отмяна на уговорка за обяд, месечният отчет на счетоводителката, търговска оферта от телефонния оператор и няколко информационни бюлетина. Върна се пред огледалото с четката и флакона с боя в ръка. Нанесе деликатно лосиона върху първите издайнически бели коси. На трийсет и шест години му бе прекалено рано да се примири с отпечатъците на времето.

Той набързо приключи с тоалета си, не искаше да закъснява за всекидневната среща в кафенето на площада. Всяка сутрин, откакто преди пет години отвори врати малката им застрахователна фирма, тримата съдружници изпиваха на терасата по едно бързо кафе. Единият от тях беше Анджела, бившата спътница в живота му, но неотдавнашната им раздяла не отмени ритуала, който очевидно беше успял трайно да се установи.

Кантората им беше единствената в района, специализирана в обслужването на дребни търговци. След трудното начало съдружниците постигнаха необходимата стабилност и дори изплащаха скромни месечни заплати – на себе си и на сътрудничката си. Бяха успели да си извоюват място под слънцето и перспективите за растеж изглеждаха обещаващи. Трябваше да се борят. Несъмнено Джонатан имаше моменти на разочарование, но не се отчайваше и продължаваше да вярва, че всичко е възможно и че човек сам си определя докъде може да стигне.

Той слезе по стълбите и пое към градинската врата. Приятна лятна омара изпълваше въздуха. Градинката пред къщата не беше в по-добро състояние от задната. Гледаше на север и цялата беше обрасла с мъх.

В кутията имаше поща за Джонатан. Той разпечата плика от банката. Ремонтът на колата го беше оставил на червено. Трябваше да запълни дупката възможно най-бързо. Второто писмо беше от телефонния оператор. Пак нещо за плащане, със сигурност...

– Добър ден!

Съседът, и той зает с изпразването на пощенската си кутия, го поздрави ведро и с изражение на галеник на съдбата. Джонатан отвърна по същия начин. Едно от значенията на френската дума *terrasse* е „мястото на тротоара пред кафенето; откритата част на заведението“.

Една котка се отърка в краката му, мяукайки. Джонатан се наведе да я погали. Беше котката на възрастната госпожа от съседната жилищна кооперация. Животинчето често навестяваше градината му – за огромна радост на Клое.

Котката тръгна пред Джонатан и пред входа на кооперацията измюка с вдигната към него глава. Той отвори вратата и тя се мушна вътре, без да го изпуска от очи.

– Искаш да те изпратя, така ли? Бързам, нямам време – каза Джонатан и отвори вратата на асансьора. – Хайде, по-живо!

Котката продължи да стои в подножието на стълбите, мяукайки тихо.

– Предпочиташ стълбите, зная... но нямам време. Хайде, влизай...

Котката настояваше, премигвайки с очи. Младият мъж въздъхна.

– Прекаляваш...

Той я вдигна на ръце и се изкатери до третия етаж. Звънна на вратата и се спусна обратно надолу, без да изчака.

– А, ето те и теб, скитнико! – чу се гласът на възрастната жена.

Джонатан мина покрай все още спящите къщи на уличката и сви вдясно, за да излезе на малкия площад, на който се срещаша. Отново се сети за демонстрацията, в която участва, срещу обезлесяването на Амазония. Бяха се събрали няколкостотин души и предизвикаха интереса на местната преса. Все пак беше нещо.

Мимоходом той хвърли поглед на витрината на магазина за спортни стоки, от която предизвикателно го гледаха чифт маратонки. Страхотни, но адски скъпи. Малко по-нататък до обонянието му стигна вкусният аромат на сладкиши от австрийската сладкарница, който се носеше по цялата улица от хитро изнесените на фасадата отдушници. За малко да се поддаде на изкушението, но ускори крачка. Прекалено много холестерол. От всичките всекидневни битки тази срещу безбройните изкушения може би е най-тежката.

Тук-там се виждаха спящи бездомници, свити под завивките си. Мексиканската бакалия беше отворила, както и вестникарската будка, а малко по-нататък и фризьорският салон на пуерториканеца. Джонатан се размина с няколко познати лица, поели към работните си места, но напълно отнесени. След около час мястото щеше да се оживи.

„Мишън Дистрикт“ е най-старият квартал на Сан Франсиско. Прилича на странен калейдоскоп: поизгубили свежестта си викториански вили се редят до безлични многоетажни постройки, издигнати в близост до остарели, нехигиенични жилищни здания; стари сгради в пастелни тонове се кипрят до постройки, нашарени с графити в агресивни цветове. Жителите на квартала също са разнородни, принадлежат към най-различни етнически общности, които се разминават, но не се смесват. Тук се говорят всевъзможни езици: китайски, испански, гръцки, арабски, руски. Всеки си живее в своя свят, не се интересува от другите.

Един просяк пристъпи към него, протегнал ръка. Джонатан за миг се поколеба, но продължи пътя си, избягвайки погледа му. Не можеше да даде на всички. Съдружникът му Майкъл вече беше заел маса на терасата на кафенето. Елегантен четирийсетгодишен мъж с омайваща усмивка, бързорек и кипящ от такава енергия, че човек би се запитал дали е включен в електрическата мрежа, или е на амфетамини. С костюм в пясъчен цвят, с бяла риза и плетена оранжева копринена вратовръзка той седеше пред голяма чаша с кафе и парче морковен кейк, избран сякаш нарочно, за да подхожда на вратовръзката. Терасата заемаше голяма част от тротоара, който беше достатъчно широк, за да не се виждат преминаващите автомобили, скриващи се зад редицата растения, поставени в широки дървени сандъци, достойни за зимната градина на някой замък. Плетените ракивови столове и масички подсилваха впечатлението за извънградско заведение.

– Как си, добре, нали? – възкликна Майкъл превъзбудено.

Почти го докара като Джим Кери в „Маската“.

– А ти? – както обикновено отговори с въпрос Джонатан, извади от джоба си флакон с антибактериална течност, капна няколко капки и енергично разтри длани.

Майкъл го погледна със закачлива усмивка.

– Върхът! Какво ще поръчаш? Сладкишът на деня е направо убийствен.

– Откога ядеш сладки неща на закуска?

– Това е новата ми диета: малко захар за енергия сутрин и нито зрънце повече през целия ден.

– Добре, и аз ще си взема парче сладкиш. – Майкъл махна на сервитьора и направи поръчката.

От тримата съдружници Майкъл беше най-добре запознат с тънкостите на занаята, заради което понякога Джонатан наистина му се възхищаваше. Завиждаше му за лекотата, с която предразполагаше и убеждаваше клиентите. По време на проучвателни обиколки Джонатан се бе оказвал свидетел на изумителни сцени. Майкъл успяваше да обърне дори и тотално неподатлив обект. След дългото обучение и след като усвои триковете на застраховането, Джонатан започна да се справя добре, но въпреки това трябваше да полага много усилия там, където Майкъл прилагаше изкусно и с лекота цялата гама от техники и подходи, за да склонява клиентите да сключват нови застрахователни договори, да приемат допълнителни клаузи, да повишават непрекъснато застрахователното покритие на рисковете, без да осъзнават понякога как се оказват застраховани по няколко пъти за една и съща щета... В нашата работа, сподели той пред съдружниците си, страхът е водещата емоция, главният ни съюзник. Той се появява в очите на търговеца само при споменаването на възможността за нещастие, кражба, съдебен спор. Отначало съвсем незначителна, но достатъчно смуцаваща, тя веднага прониква в ума му, докато в края на краищата предопределя решението му. При това положение какво е исканата годишна вноска в сравнение с разходите, които ще трябва да заплати при евентуално бедствие или при съдебен иск, предявен от недоволен клиент? Колкото помрачни са перспективите, толкова по-скъпа е застрахователната полица...

Джонатан беше честен по природа и понякога му се случваше да изпита леко чувство за вина. Но след като всичките му колеги прилагаха тези хватки, той би понесъл загуби, ако не се съобразяваше с тях. Такива са правилата на този безсърдечен свят, успокояваше се Джонатан. По-добре да ги приема и да ги прилагам, за да се измъквам от затрудненията, ако не искам да се присъединя към отритнатите от обществото...

– Знаеш ли – подхвърли Майкъл, – в последно време доста мисля за твоето положение.

– Моето положение?

Майкъл кимна мило и го погледна съчувствено.

– Колкото по-дълго ви наблюдавам, толкова повече се убеждавам, че за теб е ад да работиш всеки ден с бившата ти.

Изявлението свари Джонатан неподготвен и той погледна съдружника си, търсейки подходящия отговор.

– Причинявате си взаимно страдания. Неразумно е.

Джонатан се почувства неловко.

– Това положение няма да може да продължи дълго.

Джонатан сведе поглед. В очите на Майкъл се четеше едва ли не нежност.

– Затова е по-добре да предвариш събитията... – Той бодна една хапка морковен кейк. – Дълго разсъждавах, въртах и превъртах проблема от всички страни и реших да ти направя едно предложение.

– Предложение?

– Да.

Джонатан запази мълчание.

– Не ми отговаряй веднага. Обмисли го, колкото време ти е нужно.

Джонатан го изгледа внимателно.

– Готов съм да направя нужното усилие и да откупя дяловете ти, ако пожелаеш да се оттеглиш – обяви Майкъл.

– Моите дялове... от фирмата?

– Да, точно така, не от кейка.

Джонатан онемя. Дори не му бе хрумвало да напусне фирмата, която бяха основали заедно. Толкова много от себе си бе вложил в нея, тя се беше превърнала в част от самия него. Стомахът му се сви. Да я напусне, беше равносилно да се раздели с основната опора в живота си. Да започне от нулата. Да започне да гради всичко отначало...

Вътре в кафенето телевизионният екран на стената показваше Остин Фишър, тенисиста, който печелеше купа подир купа. След като само преди няколко седмици за пореден път беше спечелил „Уимбълдън“, сега се готвеше да играе на отворения шампионат на САЩ във „Флашинг Медоус“.

Джонатан замислено изглежда кадрите. Да продаде дяловете си на Майкъл, би означавало да се откаже от тайната си мечта да го задмине, на свой ред да се превърне в най-добрия търговец на застраховки.

– Ще се наложи да взема кредит – продължи Майкъл. – Трудно ще бъде, но може би ще се окаже най-добре за всички нас.

– Привет и на двамата.

Анджела седна до тях с дълбока въздишка, явен знак за раздражението ѝ, но придружена от лека усмивка. За Джонатан тя беше отворена книга.

– Как си, добре, нали? – изригна Майкъл.

– Дъщеря ти отказа да си измие зъбите – вирна тя брадичка към Джонатан. – Аз не отстъпих, разбира се. Разправяхме се в продължение на десет минути... в резултат на което вратите на училището вече бяха затворени. Наложих ѝ се да звъни на портиера и той ѝ се накара. Така ѝ се пада.

– Дълго кафе както обикновено? – попита Майкъл с дежурната си усмивка.

– Не, двойно – отговори Анджела и отново въздъхна.

Майкъл поръча. Анджела погледна Джонатан с кисела усмивка.

– Ти обаче изглеждаш спокоен. Отпуснат...

Той подмина забележката ѝ с мълчание. Тя прокара пръсти през светлокестенявата си коса, спускаща се до раменете ѝ.

– Упрекваше ме, че се грижа повече за растенията си, отколкото за дъщеря си, обаче...

– Никога не съм те упреждал за подобно нещо – възрази Джонатан с тон на победен.

– ...трябва да знаеш, че моите растения не се тръшкат на земята и не крещят.

Джонатан потисна усмивката си и допи кафето си мълчаливо. Минаха три месеца, откакто се разделиха, но тя продължаваше да го укорява. Внезапно почувства, че това му харесва. Странно. Караше го да се чувства така, сякаш връзката им продължава въпреки всичко. В този момент осъзна нещо, което досега не си бе признавал – в душата си таеше надежда да започнат отново. Да продаде дяловете си на Майкъл, щеше да го лиши от тази надежда, щеше да скъса ежедневния контакт с Анджела.

Джонатан забърза към първата среща за деня, оставяйки съдружниците си на терасата на кафенето. Списъкът на потенциалните клиенти беше дълъг. Предстоеше му труден ден, но за щастие беше последният от работната седмица. Имаше на разположение целия уикенд, за да си почине.

Нищо не подсказваше, че само след два дни животът му ще се обърне наопаки.